

Antwoorden op vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën (Toeslagen en Douane) over de cruciale memo-Palmen - het officiële juridische advies over de CAF 11-zaak aan het managementteam van de Belastingdienst/Toeslagen, die 2,5 jaar voor bijna iedereen is achtergehouden. (ingezonden 23 december 2020)

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de aangenomen motie-Omtzigt cs, die als tweede dictum heeft:

“ verzoekt de regering tevens, bij de rapportage in november [2019] ook een volledig feitenrelaas te verschaffen met onder andere wie wanneer welk besluit in CAF-gerelateerde zaken genomen heeft en op basis van welke informatie, en welke handelingen onrechtmatig waren”¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u ervan op de hoogte dat de Kamer pas bij brief van 28 april 2020 een nagenoeg onleesbare tijdlijn kreeg (in 3,5 punts, een excel sheet in pdf waarin de linkjes niet klikbaar zijn en delen van de tekst zijn weggevallen)?²

Antwoord 2

Ja, daarom is op uw verzoek op 27 mei 2020 de originele spreadsheet met de tijdlijn verstrekt. De linkjes die daarin waren opgenomen zijn inderdaad alleen doorklikbaar vanaf een PC op het netwerk van het ministerie van Financiën.

Vraag 3

Is het u opgevallen dat het memo-Palmen in de hele tijdlijn niet voorkomt? Deelt u de mening dat dit een forse omissie is en dat de tijdlijn dus niet volledig was?

Antwoord 3

Ja dat ben ik met u eens.

Vraag 4

Deelt u de mening dat als aan het memo-Palmen in 2017 gevolg gegeven zou zijn, dat ouders dan niet in 2018, 2019 en 2020 te maken gehad zouden hebben met beslagleggingen op huizen en auto's met loonbeslag en ander dwangmaatregelen?

Antwoord 4

Ik kan niet helemaal voorzien wat er zou zijn gebeurd, maar er zou potentieel veel leed kunnen zijn bespaard, in ieder geval bij de circa 300 ouders in de CAF-11 zaak waarover het memo ging.

Vraag 5

Deelt u de mening dat een adequate uitvoering van het advies van mevrouw Palmen – waar het MT Toeslagen zelf om gevraagd had - heel veel ellende bespaard zou hebben?

¹ Motie van het lid Omtzigt c.s. over stoppen van de invordering bij CAF-gerelateerde toeslagzaken; Kamerstuk 35302, nr. 21.

² Bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 629 (Verslag van een schriftelijk overleg over de kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen, het rapport van de ADR en het Zwartboek); zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/publicaties/2020/04/28/bijlage-2a-tijdlijn-adr>

Antwoord 5

Ja dat ben ik geheel met u eens.

Vraag 6

Is het u opgevallen dat in deze tijdlijn en in de andere tijdlijn die gedeeld is er bijna niets gebeurde in juni 2019, terwijl recent duidelijk werd dat er een crisisorganisatie is opgezet, het memo-Palmen boven water kwam en meer? Hoe beoordeelt u het feit dat dit allemaal niet in de tijdlijn staat bij juni 2019?

Antwoord 6

Hier heb ik geen goede verklaring voor. De opdracht aan de ADR was overigens een tijdlijn op te stellen wanneer de ambtelijke en politieke top wist van onrechtmatig handelen en andere problemen.

Vraag 7

Bent u bereid een tijdlijn te maken wie het memo-Palmen tussen maart 2017 en november 2020, toen het eindelijk naar de Kamer gestuurd werd, allemaal gekregen heeft (via de mail of fysiek of op andere wijze), bij welke bijeenkomsten het memo-Palmen besproken is volgens de bij u bekende informatie en wie bij elk van die bijeenkomsten/vergaderingen (of welke andere naam u ook op de ontmoeting met meerdere personen wilt plakken) aanwezig was?

Antwoord 7

Mijn ambtsvoorganger en ik zijn politiek verantwoordelijk. Mijn ambtsvoorganger heeft dit memo nooit onder ogen gekregen. Ik heb het na het AO Herstel kinderopvangtoeslag van 15 oktober 2020 ontvangen, op 20 oktober 2020 heb ik het aan uw kamer gestuurd. Een aparte tijdlijn heeft voor mij geen meerwaarde, zie hiervoor ook het antwoord op de vragen 8 tot en met 25.

Vraag 8

Kunt u alsnog een heel precieze reconstructie maken van de juni-week van 2019, van dag tot dag, met precieze beschrijving van de informatie die in de bijeenkomsten op tafel kwam? Wilt u hierbij - onder meer - ingaan op de volgende bijeenkomsten: de ambtelijke voorbespreking op dinsdagochtend 4 juni, de aansluitende bijeenkomst met de staatssecretaris en de ambtelijke leiding, de middagbespreking op 4 juni met de ambtelijke en politieke leiding, de ochtendbesprekingen op woensdag 5 juni, de besprekingen daarna, alsmede de besprekingen op donderdag 6 en 7 juni?

Antwoord 8

In de vragen 8 tot en met 25 vraagt u mij zeer gedetailleerd in te gaan op interne overleggen, op gedragingen en uitspraken van medewerkers en op specifieke ambtelijke functionarissen. Ik begrijp uw vragen goed, u wilt de onderste steen boven krijgen. Het rapport van de POK maakt pijnlijk duidelijk dat er veranderingen nodig zijn. In het systeem van toeslagen, in de organisatie en in de informatievoorziening en -huishouding van de Belastingdienst en Toeslagen en bij de betrokken ministeries. Het rapport noopt ook om kritisch te kijken naar het functioneren van de Rijksoverheid in het algemeen. Want we willen niet dat het nog een keer zo vreselijk mis gaat. De lessen uit de kinderopvangtoeslagaffaire trekken we dus breder door. Ik verwijs u daarom graag naar de POK, de kabinetsreactie daarop en de antwoorden op de gestelde vragen.

Vraag 9

Kunt u een toelichting geven op wat per bijeenkomst aan de orde is gesteld over het memo-Palmen uit maart 2017, de rol die (tweede) nationaliteit speelde in CAF-zaken als indicatie voor georganiseerd misbruik (en het gericht uitvragen van tweede nationaliteit), en de ondeugdelijkheid van het onderzoek in de CAF 11-zaak? Wilt u hierbij limitatief aangeven welke functionarissen bij elk van deze bijeenkomsten aanwezig waren?

Antwoord 9

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 10

Kunt u toelichten welke actielijsten op welk moment zijn opgesteld?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 11

Kunt u toelichten wanneer de volgende actiepunten zijn geformuleerd:

“Bij factsheet 6 verduidelijken waar het memo precies is besproken niet in MT en niet op het ministerie (DGDB)” en: “Daarnaast onderzoeken met wie dan wel precies het memo besproken is en dat helder opschrijven en vastleggen.”

Wie gaf deze opdracht en wie werd geacht deze opdracht uit te voeren?

Antwoord 11

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 12

Heeft u kennisgenomen van de conclusie van de Parlementaire ondervragingscommissie (pagina 64) dat die woensdagochtend de eerste set factsheets en meer specifiek factsheet 6 wordt verspreid, ‘aan staatssecretaris Snel worden gegeven en even later die ochtend worden besproken’? Klopt het dat hierna deze actiepunten zijn geformuleerd, d.w.z. na de besprekingen ‘ambtelijk en met de staatssecretaris’?³

Antwoord 12

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 13

Herinnert u zich vraag 44 van de feitelijke vragen inzake een drietal brieven inzake CAF 11, en uw antwoord daarop van 14 december 2020, namelijk:

Vraag: “Wie heeft het memo gezien en besproken in maart 2017?”

Antwoord: “Het memo is in 2017 besproken tussen de MT-leden van Belastingdienst/Toeslagen, zij hebben het memo via e-mail ontvangen. In het memo wordt geadviseerd om over de casus contact op te nemen met het ministerie. In 2017 heeft een van de MT-leden contact opgenomen met DGBel Cluster Bedrijf – Juridische Zaken, waar een lopende klachtenprocedure werd behandeld. In juni 2019 is bij de betreffende medewerker getoetst of deze het memo in 2017 ook had ontvangen. Daar is ontkennend op gereageerd.”⁴

³ Kamerstuk 35510, nr. 2; blz. 64.

⁴ Kamerstuk 2020Z24911; zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2020/12/14/lijs-t-van-feitelijke-vragen-over-drietal-brieven-inzake-caf-11>

Antwoord 13

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 14

Kunt u aangeven wat de functie was van de 'betreffende medewerker'? Door welke functionaris is in juni 2019 bij deze medewerker getoetst? Is in dit gesprek ook gevraagd of de inhoud van het memo-Palmen in het gesprek met een van de MT-leden in 2017 aan de orde is geweest? Welke functionaris van het MT betrof dit?

Antwoord 14

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 15

Herinnert u zich uw ook vraag 40 en uw antwoord daarop, te weten:

Vraag: "Wie heeft het memo op 4 en 5 juni 2019 gezien en/of gelezen op het Kerndepartement?"

Antwoord: "Het memo is niet gedeeld met het Kerndepartement. Hieronder wordt verstaan het deel van het ministerie van Financiën, buiten het Directoraat-Generaal Belastingdienst. Het memo is binnen het DG Belastingdienst op ambtelijk niveau gedeeld met twee medewerkers van de concerndirectie Uitvoerings- en Handhavingsbeleid en twee medewerkers die in 2017 werkzaam waren bij DGBel Cluster Bedrijf - Juridische Zaken. De directeur Toeslagen en een medewerker van Toeslagen hebben dit memo ook ontvangen."

Antwoord 15

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 16

Kunt u toelichten met welke medewerkers van UHB en Juridische Zaken van DG Bel Cluster Bedrijf dit memo is gedeeld? Anders gezegd: welke hiërarchische ambtelijke status hadden zij?

Antwoord 16

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 17

Herinnert u zich vraag 41 en uw beantwoording daarvan, te weten:

Vraag: "Wie is er op 4, 5 of 6 juni 2019 gesproken óver het memo, en door wie is diegene gesproken?"

Antwoord: "In de eerste versie van de factsheets van 5 juni 2019 heeft een verwijzing naar het memo bestaan in factsheet 6. Deze factsheets zijn per e-mail verstuurd en besproken binnen de werkgroep die met de voorbereiding bezig was voor de kamerbrief van 11 juni 2019. Hierop waren zowel medewerkers als de ambtelijke top aangesloten. Een verwijzing naar het memo heeft ook op een actielijst van 6 juni 2019 bestaan, waarbij twee actiepunten aan het Directoraat-Generaal Belastingdienst waren toegewezen om te verduidelijken waar het memo in 2017 was besproken en met wie. In hoeverre daarna nog over het memo zelf is gesproken valt niet meer te achterhalen. In opvolgende versies van de factsheets komt dit onderwerp niet meer terug. Ter verduidelijking merk ik op dat factsheets werden gebruikt als zijnde werkdocumenten, waarvan de inhoud gedurende de betreffende weken wijzigde en werd aangevuld. Onderwerpen en inhoud stonden niet vooraf vast, maar wijzigden op basis van nieuwe informatie of aandachtspunten."

Antwoord 17

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 18

Kunt u toelichten wat u bedoelt met de opmerking: "Hierop waren zowel medewerkers als de ambtelijke top aangesloten." Volgt hieruit inderdaad dat in de ambtelijke bespreking op woensdag 5 juni de inhoud van het memo-Palmen aan de orde is geweest? Zo ja, wie heeft dit aan de orde gesteld? Met welke conclusie?

Antwoord 18

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 19

Herinnert u zich dat u in de beantwoording van vragen eerder stelde dat de exacte gang van zaken niet meer te achterhalen is? Kunt u toelichten waarom u in uw beantwoording / reconstructie niet ingaat op de informatie uit factsheet 9, behorende bij de notitie van 14 juni 2019 aan uw voorganger? Bent u bekend met het feit dat in deze factsheet wordt gesteld: "Op 5 juni 2019 is contact geweest met een plaatsvervangend directeur Toeslagen die in 2017 bij het CAF 11-dossier betrokken was."?

Antwoord 19

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 20

Welke functionaris heeft op 5 juni 2019 contact opgenomen met deze plaatsvervangend directeur? Was dit een van de acties als gevolg van de actielijst?

Antwoord 20

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 21

Is in dit gesprek het memo-Palmen uit 2017 aan de orde geweest? Bent u bereid om bij beide betrokkenen te verifiëren wat exact in dit gesprek aan de orde is gekomen, en of dit ook zag op het memo-Palmen?

Antwoord 21

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 22

Herinnert u zich de openbaarmaking van documenten in een procedure op grond van de Wob van 11 december 2020 (over het archief van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen; AUT)? Herinnert u zich dat daarin een e-mail van 23 juli 2019 is vrijgegeven, waarin wordt benadrukt dat de AUT alle notities aan de staatsecretaris over CAF11 wenst te ontvangen, en alle notities van andere directies? Welk gevolg is hieraan gegeven?

Antwoord 22

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 23

Heeft de AUT, ook aangeduid als de adviescommissie-Donner, de beschikking gekregen over de factsheets, behorende bij de notities van 11 en 14 juni 2019 aan de staatssecretaris? Kunt u ook precies vertellen of de AUT beschikte over factsheet 6, waarin het memo 2017 is benoemd?

Antwoord 23

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 24

Herinnert u zich het verhoor door de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag van de directeur Toeslagen over het memo-Palmen, waarin onder meer het volgende aan de orde kwam:

“De heer Van der Lee: Die adviescommissie-Donner, die we al eerder bespraken, is dan ook met een onderzoek bezig. Dit memo is ook niet gedeeld met die commissie. Waarom niet?”

“Mevrouw Cleyndert: Omdat de commissie een vrij strakke manier van werken had. Men stelde ons vragen en zo nu en dan vroegen ze om daar stukken bij te krijgen. Maar ik herinner me dat we op enig moment ook de commissie hebben aangeboden van: goh, we hebben hier nog wat stukken. De commissie was toen heel expliciet en zei: nee, wij zijn degenen die hier de vragen stellen en we zullen aangeven wat we nodig hebben, maar we hebben ... "Geen behoefte" is misschien een beetje gek een woord, maar men zei wel: het is niet de bedoeling dat jullie op eigen initiatief allerlei stukken aan ons aanbieden.”⁵

Antwoord 24

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 25

Kunt u toelichten op welke stukken werd bedoeld door de directeur Toeslagen, toen zij zei: “Goh, we hebben hier nog wat stukken.” Had dit ook betrekking op het memo-Palmen uit 2017? Is dit memo aangeboden aan de AUT? Zo nee, waarom niet? Welke ambtelijke functionarissen waren in deze periode bij de gesprekken met de AUT?

Vraag 26

Kunt u deze vragen heel precies, één voor één en voor 7 januari 2021 beantwoorden?

Antwoord 26

Beantwoording voor 7 januari 2021 was niet mogelijk.

⁵ Kamerstuk 35510, nr 3; blz. 35.